EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 30.6.2016.
COM(2016) 268 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće o provedbi Sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Koreje

{SWD(2016) 162 final}

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće o provedbi Sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Koreje

1. Uvod

Dana 1. srpnja 2015. obilježena je četvrta godišnjica Sporazuma o slobodnoj trgovini („Sporazum”) između EU-a i njegovih država članica i Republike Koreje („Koreja”). Taj se sporazum o slobodnoj trgovini privremeno primjenjuje od srpnja 2011. Službeno je stupio na snagu 13. prosinca 2015. nakon što su ga ratificirale države članice EU-a.

Sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Koreje prvi je od nove generacije sporazuma o slobodnoj trgovini, dalekosežne i sveobuhvatne prirode. To je također prvi trgovinski sporazum EU-a s nekom azijskom zemljom i najambiciozniji od svih sporazuma o slobodnoj trgovini koje je EU do sada proveo.

Taj je Sporazum već imao prvu izmjenu. U ožujku 2014. potpisan je dodatni protokol uz Sporazum kako bi se uzelo u obzir pristupanje Hrvatske EU-u, a njegova privremena primjena počela je 26. svibnja 2014. Na snagu je stupio 1. siječnja 2016.

Ovo je četvrto godišnje izvješće o provedbi Sporazuma u skladu s odredbama Uredbe (EU) br. 511/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2011. o uvođenju bilateralne zaštitne klauzule Sporazuma o slobodnoj trgovini između Europske unije i njezinih država članica i Republike Koreje[1]. U skladu s člankom 13. stavkom 1. te uredbe Komisija objavljuje godišnje izvješće o primjeni i provedbi Sporazuma. Nadalje, člankom 3. stavkom 3. propisuje se da Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi godišnje izvješće o praćenju s najnovijim statističkim podacima o uvozu proizvoda iz Koreje u osjetljivim sektorima i onim sektorima na koje se praćenje proširilo. Ovim su izvješćem stoga obuhvaćene te dvije obveze izvješćivanja. Razvoj uvoza u EU iz Koreje u sektorima obuhvaćenima praćenjem i rezultati posebnog praćenja pitanja povrata carina predstavljeni su u radnom dokumentu službi Komisije priloženom ovom izvješću.

Izvješće sadržava i pregled aktivnosti raznih odbora i radnih skupina uspostavljenih u skladu sa Sporazumom radi praćenja provedbe Sporazuma. Budući da se većina njihovih sastanaka održala u drugoj polovini 2015., ovim je izvješćem obuhvaćeno razdoblje od srpnja 2014. do prosinca 2015. Provedena je analiza statističkih podataka o trgovini za četvrtu godinu provedbe, odnosno za razdoblje od srpnja 2014. do lipnja 2015., radi usporedbe s odgovarajućim 12-mjesečnim razdobljem prije stupanja na snagu Sporazuma, dok se sažetak aktivnosti provedbenih tijela Sporazuma odnosi na kalendarsku godinu 2015.

2. OPĆA OCJENA: RAZVOJ TRGOVINE NAKON ČETIRI GODINE PROVEDBE SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI

2.1. Metodologija koja se primjenjuje za analizu

Analiza bilateralnih trgovinskih tokova za robu između EU-a i Koreje prikazana u nastavku temelji se na usporedbi podataka za četvrtu godinu provedbe Sporazuma (srpanj 2014. – lipanj 2015.) i podataka iz razdoblja od 12 mjeseci prije stupanja na snagu Sporazuma i početka njegove privremene primjene (srpanj 2010. – lipanj 2011.).

[1] SL L 145, 31.5.2011., str. 19.

Analiza trgovine uslugama temelji se na godišnjim podacima do 2014.

Treba napomenuti da se promjene u trgovinskim tokovima ne mogu pripisati samo Sporazumu jer na njih utječu i drugi čimbenici. Međutim, podaci u nastavku dobar su pokazatelj dosadašnjeg funkcioniranja Sporazuma.

2.2. Ukupni razvoj trgovine robom

Izvoz iz EU-a u Koreju povećao se za 55 %, s 30,6 milijardi EUR u razdoblju od 12 mjeseci prije stupanja na snagu Sporazuma na 47,3 milijarde EUR u četvrtoj godini provedbe Sporazuma. Godišnje povećanje izvoza u prvoj je godini provedbe Sporazuma iznosilo više od 15 %, u drugoj i trećoj 8 % do 9 % i u četvrtoj godini 14 %[2].

Izvoz proizvoda koji su Sporazumom bili potpuno ili djelomično liberalizirani iz EU-a u Koreju povećao se za 57 % odnosno za 71 % u odnosu na 12-mjesečno razdoblje prije nego što je Sporazum stupio na snagu (za 8,8 milijardi EUR odnosno za 1,7 milijardi EUR), dok se izvoz proizvoda iz EU-a po nultoj stopi carine utvrđene po načelu najpovlaštenije države (MFN) povećao za 25 % (1,9 milijardi EUR). Odgovarajuće povećanje izvoza tih proizvoda iz EU-a u svijet[3] iznosilo je 19 % za potpuno liberalizirane proizvode, 26 % za djelomično liberalizirane proizvode i 13 % za proizvode po nultoj stopi carine utvrđene po načelu najpovlaštenije države.

Grafikon 1: Izvoz iz EU-a u Koreju i uvoz iz Koreje u EU, srpanj 2010. – lipanj 2015. (u milijardama EUR)

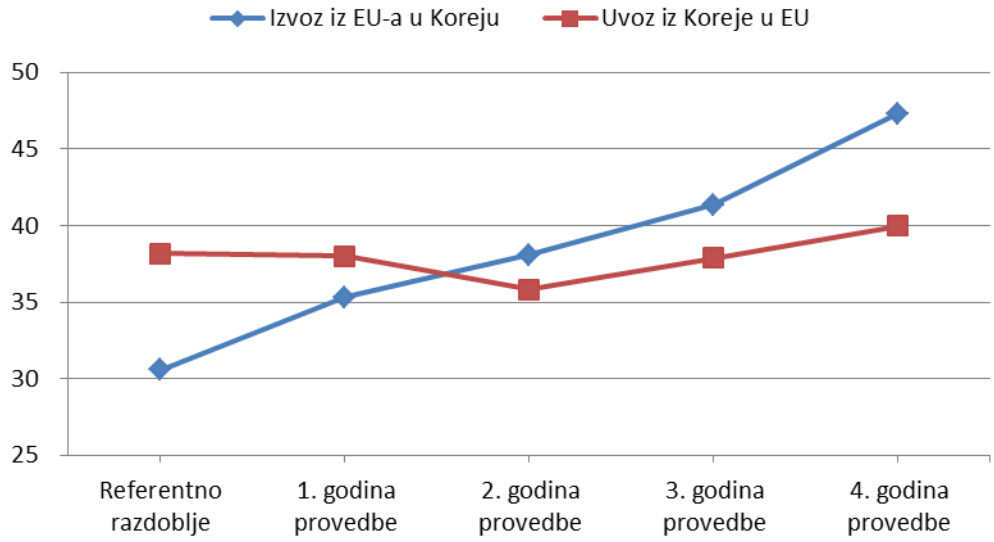

Izvor: EUROSTAT-COMEXT (podaci preuzeti u listopadu 2015.)

U četvrtoj godini Sporazuma uvoz iz Koreje u EU iznosio je 40,0 milijardi EUR, što znači da se povećao za 5 % u odnosu na 12-mjesečno razdoblje prije stupanja na snagu Sporazuma o

[2] Prva godina provedbe Sporazuma o slobodnoj trgovini (srpanj 2011. – lipanj 2012.), druga godina (srpanj 2012. – lipanj 2013.), treća godina (srpanj 2013. – lipanj 2014.), četvrta godina (srpanj 2014. – lipanj 2015.).

[3] To se odnosi isključivo na trgovinu izvan EU-a; trgovina s državama članicama EU-a isključena je.

slobodnoj trgovini. U trećoj i četvrtoj godini provedbe uvoz se na godišnjoj razini povećao za 6 %, dok se u drugoj godini smanjio za 6 % u odnosu na prethodnu godinu.

Valja napomenuti da se u četvrtoj godini provedbe Sporazuma uvoz iz Koreje u EU povećao više od uvoza iz svijeta u EU, koji se povećao za 2 % u odnosu na prethodnu godinu.

Uvoz proizvoda koji su Sporazumom bili potpuno ili djelomično liberalizirani iz Koreje u EU povećao se za 35 % odnosno za 64 % u odnosu na 12-mjesečno razdoblje prije nego što je Sporazum stupio na snagu (za 5,0 milijardi EUR odnosno za 0,5 milijardi EUR), dok se uvoz proizvoda iz Koreje u EU po nultoj stopi carine utvrđene po načelu najpovlaštenije države (MFN) smanjio za 29 % (za 5,8 milijardi EUR).

Ukupno gledajući, trgovinski deficit s Korejom od 7,6 milijardi EUR koji je EU zabilježio u 12-mjesečnom razdoblju prije nego što je Sporazum stupio na snagu pretvorio se u trgovinski višak od 7,3 milijarde EUR u četvrtoj godini provedbe Sporazuma.

Udio EU-a u ukupnom korejskom uvozu povećao se s 9 % prije stupanja na snagu Sporazuma na 13 % u četvrtoj godini njegove provedbe. U istom se razdoblju udio EU-a u ukupnom izvozu iz Koreje smanjio s 11 % na malo manje od 9 %[4].

2.3. Sektorski učinci

U pogledu izvoza iz EU-a najvažnije su kategorije proizvoda sljedeće:

- „Strojevi i aparati” (HS[5] 16), koji čine 30 % ukupnog izvoza iz EU-a u Koreju, što je povećanje od 24 %.
- „Prijevozna oprema” (HS 17), koja čini 21 % ukupnog izvoza iz EU-a u Koreju, što je povećanje od 134 %.
- „Kemijski proizvodi” (HS 06), koji čine 12 % ukupnog izvoza iz EU-a u Koreju, što je povećanje od 21 %.
- Ostale kategorije proizvoda kod kojih je od srpnja 2011. vidljivo znatno povećanje izvoza iz EU-a jesu „mineralni proizvodi” (HS 05)[6]), „biseri i dragocjeni metali” (HS 14), „obuća” (HS 12) i „drvo” (HS 09).

Da Sporazum nije stupio na snagu na sadašnji obujam izvoza iz EU-a u Koreju morale bi se platiti carinske pristojbe u iznosu od 2,8 milijardi EUR[7].

U pogledu uvoza iz Koreje u EU glavne su kategorije proizvoda sljedeće:

- „Strojevi i aparati”, koji čine 36 % uvoza iz Koreje u EU, što je smanjenje od 16 %.
- „Prijevozna oprema”, koja čini 26 % ukupnog uvoza iz Koreje u EU, koji je fluktuirao tijekom četiri godine te je u lipnju 2015. bio gotovo istog obujma kao u lipnju 2011.

[4] Kada se govori o udjelu EU-a u ukupnom korejskom uvozu misli se na korejski uvoz iz EU-a kao udio korejskog uvoza iz cijelog svijeta. Kada se govori o udjelu EU-a u ukupnom korejskom izvozu misli se na korejski izvoz u EU kao udio korejskog izvoza u cijeli svijet.

[5] Harmonizirani sustav

[6] Izvoz „mineralnih proizvoda” iz EU-a u Koreju povećao se uglavnom u prvoj godini provedbe Sporazuma. Taj izvoz čini 7 % ukupnog izvoza iz EU-a u Koreju.

[7] Izračun se temelji na uvozu iz EU-a u Koreju na razini HS6 u četvrtoj godini provedbe Sporazuma (podaci ITC-a).

- Zabilježena su znatna povećanja uvoza „kemijskih proizvoda” i „plastike” (HS 07) u EU, konkretno za 115 % odnosno za 59 % od kada je Sporazum stupio na snagu.

2.4. Bilateralna trgovina motornim vozilima i automobilskim dijelovima

Izvoz motornih vozila (HSK 8703) iz EU-a u Koreju povećao se za 206 %, s 2,0 milijarde EUR (74 600 jedinica) u razdoblju od 12 mjeseci prije stupanja Sporazuma na snagu na 6,1 milijardi EUR (210 900 jedinica) u četvrtoj godini provedbe Sporazuma te čini 13 % ukupnog izvoza iz EU-a u Koreju. Godišnje povećanje izvoza iznosilo je oko 35 % u drugoj i trećoj godini provedbe Sporazuma, dok je u četvrtoj godini iznosilo 61 %.

Uvoz iz Koreje u EU povećao se za 53 % s 2,6 milijarde EUR na 4,0 milijarde EUR ili izraženo u uvezenim jedinicama za 13 % (s 300 000 na 339 000). Cijelo je povećanje (53 %) zabilježeno u prvoj godini provedbe Sporazuma. Motorna vozila čine 10 % ukupnog uvoza iz Koreje u EU.

Grafikon 2: Izvoz motornih vozila iz EU-a u Koreju i njihov uvoz iz Koreje u EU, srpanj 2010. – lipanj 2015. (u milijardama EUR)

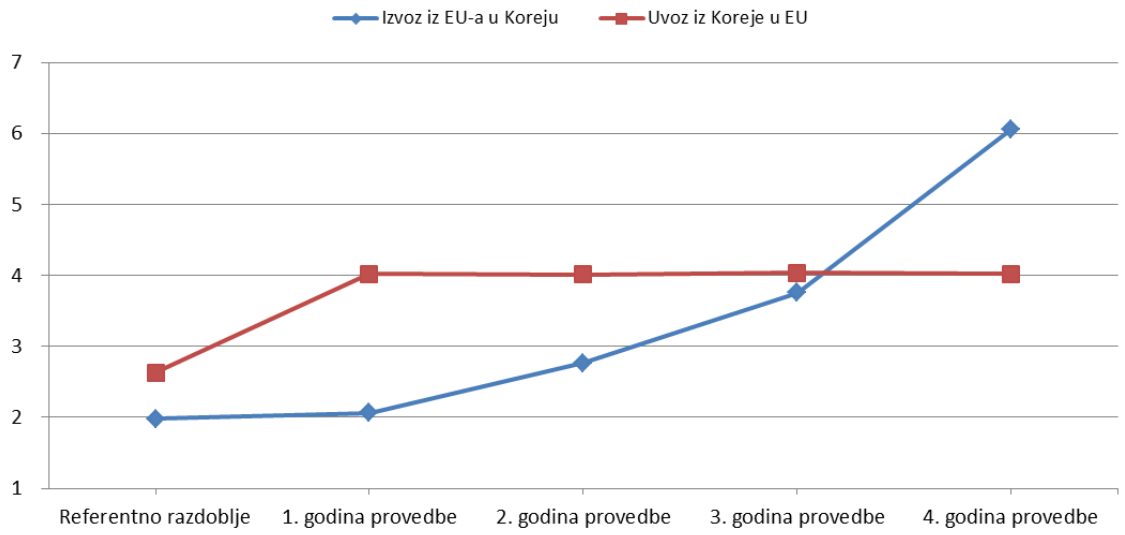

Izvor: EUROSTAT-COMEXT (podaci preuzeti u listopadu 2015.)

Izvoz automobilskih dijelova iz EU-a u Koreju[8] u četvrtoj je godini provedbe Sporazuma iznosio oko 1,2 milijarde EUR, što je bilo povećanje od 18 % u odnosu na 12-mjesečno razdoblje koje je prethodilo stupanju Sporazuma na snagu. Najveće godišnje povećanje (12 %) zabilježeno je u četvrtoj godini provedbe Sporazuma.

Uvoz automobilskih dijelova iz Koreje u EU povećao se za više od 36 %, s 2,2 milijarde EUR u razdoblju od 12 mjeseci prije stupanja na snagu Sporazuma na 3,0 milijarde EUR u četvrtoj godini provedbe Sporazuma. Nakon što se u prvoj godini provedbe Sporazuma povećao za 23 %, uvoz se u drugoj godini smanjio za 13 %, da bi u trećoj i četvrtoj godini provedbe ponovno porastao za 12% godišnje.

[8] Automobilski dijelovi uključuju gume (401110, 401211), motore (840733, 840734, 840790, 840820) i dijelove (8708).

2.5. Trgovina uslugama i izravna strana ulaganja (FDI)

U 2014. izvoz usluga iz EU-a iznosio je 11,9 milijardi EUR, što je bilo povećanje od 11 % u odnosu na prethodnu godinu. Istovremeno, uvoz usluga iz Koreje u EU iznosio je 6,0 milijardi EUR, što je povećanje od 4 % u odnosu na 2013. EU-ova trgovina uslugama s Korejom čini 1 % trgovine uslugama koju države članice EU-a ostvaruju izvan EU-a.

Tablica 1: Ukupna trgovina uslugama između EU-a i Koreje (u milijunima EUR)

	Uvoz u EU (duguje)	Izvoz iz EU-a (potražuje)	Trgovinska bilanca EU-a
2010.	4 749	7 436	2 687
2011.	4 602	7 864	3 262
2012.	4 888	8 980	4 092
2013.	5 747	10 722	4 975
2014.	5 959	11 917	5 958

Izvor: Eurostat (bilanca plaćanja)

U 2014. ukupna vrijednost izlaznih izravnih stranih ulaganja EU-a u Koreju iznosila je 43,7 milijardi EUR, dok je ukupna vrijednost ulaznih izravnih stranih ulaganja u EU iz Koreje iznosila ukupno 20,3 milijardi EUR (povećanje od 35 % u odnosu na prethodnu godinu). Te vrijednosti čine 1 % ukupnog iznosa izravnih stranih ulaganja izvan EU-a.

Tablica 2: Izravna strana ulaganja EU-Koreja (u milijunima EUR)

	Ukupna vrijednost		Tokovi	
	Ulazno	Izlazno	Ulazno	Izlazno
2010.	13 140	37 480	4 012	2 448
2011.	10 782	36 306	1 810	2 217
2012.	16 866	35 206	4 302	–179
2013. (b)	14 871	32 308	1 751	1 172
2014.	20 252	43 720	4 436	5 629

Napomena: (b) prekid niza. Podaci za razdoblje 2010. – 2012. prikupljaju se u skladu s metodologijom BPM5 i nisu usporedivi s podacima za 2013. – 2014. koji se temelje na metodologiji BPM6. Uključeni su subjekti posebne namjene[9].

2.6. Korištenje tarifnih povlastica u okviru Sporazuma

Na temelju podataka dobivenih za četvrtu godinu provedbe Sporazuma, ukupna stopa iskorištavanja povlastica EU-a na korejskom tržištu bila je 65 %, dok je u trećoj godini provedbe Sporazuma iznosila 66 %. Iz te je stope vidljivo u kolikoj se mjeri izvoznici EU-a

[9] U 2014. subjekti posebne namjene činili su 44 % izlaznih izravnih stranih ulaganja EU-a u Koreju i 3 % ulaznih izravnih stranih ulaganja u EU iz Koreje. Kada je riječ o tokovima, subjekti posebne namjene činili su 84 % izlaznih tokova iz EU-a u Koreju i 19 % EU-ovih ulaznih tokova iz Koreje.

koriste odredbama Sporazuma[10]. Razina korištenja povlasticama za poljoprivredne proizvode bila je viša od one za industrijske proizvode (86 % prema 64 %).

Na razini država članica EU-a korištenje povlastica fluktuiralo je između 6 % i 91 %. Države članice s najvišom stopom iskorištavanja povlastica, višom od 80 %, jesu Latvija, Austrija i Slovačka, dok su Malta i Luksemburg države članice s najnižom stopom iskorištavanja povlastica, nižom od 16 %.

Unutar odjeljka HS, kategorije „prijevozna oprema" (HS 17) i „žive životinje i životinjski proizvodi" (HS 1) imaju najviše ukupne stope iskorištavanja povlastica od 93 %. Najniže ukupne stope iskorištavanja povlastica (niže od 50 %) nalaze se u kategorijama „mineralni proizvodi" (HS 05), „biseri i drago kamenje" (HS 14), „osnovni metali" (HS 15) i „strojevi" (HS 16).

U pogledu izvoza iz Koreje u EU, ukupna korejska stopa iskorištavanja povlastica na tržištu EU-a u 2014. iznosila je 84 % i bila veća od stope iskorištavanja povlastica EU-a. Unutar odjeljka HS, najviše ukupne stope iskorištavanja povlastica bile su u kategorijama „mineralni proizvodi", „prijevozna oprema" i „plastika i guma" (više od 90 %), dok su najniže ukupne stope iskorištavanja povlastica bile u kategorijama „drvo" i „biseri" (oko 9 % i 34 %). Valja napomenuti da je korejska stopa iskorištavanja povlastica za strojeve bila 72 %, tj. mnogo viša od odgovarajuće stope iskorištavanja povlastica EU-a koja je bila oko 48 %[11].

3. AKTIVNOSTI PROVEDBENIH TIJELA SPORAZUMA

Institucionalnim odredbama Sporazuma osnovano je sedam specijaliziranih odbora, sedam radnih skupina i dijalog o intelektualnom vlasništvu. Odbor za trgovinu između EU-a i Koreje na ministarskoj razini uspostavljen na temelju Sporazuma, koji se sastaje jednom godišnje, ima nadzornu ulogu i osigurava pravilnu primjenu Sporazuma. U 2015. većina je odbora i radnih skupina, uključujući odbor za trgovinu, održala svoje sastanke u Koreji, kao što je sažeto u nastavku. Osim toga, 15. rujna 2015. u Seoulu, u Koreji, održan je sastanak na vrhu između EU-a i Koreje.

Odbor za sanitarne i fitosanitarne mjere sastao se 9. rujna 2015. u Sejong Cityju, u Koreji. Odbor je na sastanku raspravljao o posebnom zakonu o upravljanju sigurnošću uvozne hrane i njegovom sekundarnom zakonodavstvu na kojima Koreja radi, količini uzoraka koje je potrebno prikupiti za testiranje na proizvodima visoke vrijednosti, napredovanju postupka odobravanja uvoza govedine iz EU-a, zahtjevu EU-a za primjenu načela regionalizacije i ukidanju zabrane na uvoz svinjetine iz Poljske te peradi i proizvoda od peradi iz određenih država članica EU-a, o odredbi „okoćene i uzgojene životinje" u bilateralnim sanitarnim protokolima između država članica EU-a i Koreje i izvozu nepasteriziranog sira iz EU-a u Koreju, izvozu pileće ginseng juhe i žive ribe *Paralichthys olivaceus* iz Koreje u EU te o standardima država članica EU-a za sadržaj joda u morskim algama.

[10] To je jednako sljedećem omjeru:

povlašteni uvoz u Koreju (vrijednost izvoza iz EU-a koji ulazi u Koreju po povlaštenim stopama)

uvoz u Koreju koji ispunjava uvjete za povlaštene stope (vrijednost izvoza iz EU-a u Koreju koji ispunjava uvjete za povlaštene stope)

[11] Podaci o stopama iskorištavanja povlastica za EU i za Koreju nisu izravno usporedivi jer se odnose na različita razdoblja (od srpnja 2014. do lipnja 2015. za EU i od siječnja do prosinca 2014. za Koreju).

Radna skupina za motorna vozila i njihove dijelove sastala se 10. lipnja 2015. u Seoulu. Sastanak je bio posvećen pitanjima povezanima s provedbom Sporazuma, pitanjima tržišnog pristupa i raspravi o budućem regulatornom razvoju i konvergenciji. U vezi s pitanjima povezanima s provedbom Sporazuma i zasebnim tehničkim sastankom, postignut je napredak u pogledu tehničkog ažuriranja Priloga 2-C. Tijekom sastanka radne skupine korejski su delegati potvrdili da Koreja prihvaća certifikate EURO VI za teška gospodarska vozila i pojednostavnjene postupke elektroničke dokumentacije za uvoz guma s oznakom „E". Raspravljalo se o raznim pitanjima u vezi s pristupom tržištu, među kojima o kamionima-traktorima, samocertificiranju i označivanju automobilskih dijelova, novim emisijskim standardima za automobile s benzinskim motorima, ciljnim vrijednostima emisija CO_2, ograničenju širine vozila, pomoćnim sustavima kočenja za velike autobuse i sigurnosnim standardima za naslone za ruke prilikom sudara.

Radna skupina za farmaceutske i medicinske proizvode, koja se sastala 11. lipnja 2015. u Seoulu, raspravljala je, među ostalim, o korejskom sustavu cijena za farmaceutske proizvode i odgovarajućem priznavanju vrijednosti inovativnih lijekova i tehnologija, predloženim izmjenama korejskog zakona o nacionalnom sustavu zdravstvenog osiguranja, uvođenju serijalizacije lijekova u Koreji, zahtjevu Koreje za uključivanje na popis zemalja iz kojih je odobren uvoz aktivnih farmaceutskih sastojaka u EU, snižavanju iznosa povrata za medicinske proizvode na temelju metodologije uvozne cijene medicinskih proizvoda, zahtjevima za klinička ispitivanja te o predloženim izmjenama zakonodavstva EU-a o medicinskim proizvodima u pogledu sustava oznake „CE". Nakon sastanka radne skupine održan je i sastanak stručnjaka na kojem su dvije strane razmijenile informacije o rezultatima inspekcijskih pregleda u farmaceutskom sektoru u okviru Konvencije o farmaceutskoj inspekciji i Programa suradnje u farmaceutskoj inspekciji (PIC/S) i mišljenja o regulatornom usklađivanju u sektoru medicinskih proizvoda, te su raspravljale o zahtjevu Koreje za uključivanje na popis zemalja iz kojih je odobren uvoz aktivnih farmaceutskih sastojaka u EU.

Tog se istog 11. lipnja 2015. u Seoulu sastala **Radna skupina za kemikalije** radi razmjene informacija o provedbi REACH-a svake od strana, posebno u pogledu ograničenih tvari i metoda upravljanja rizicima, kompatibilnosti IT sustava Koreje s formatima kojima se koristi OECD te s Međunarodnom jedinstvenom bazom podataka za kemikalije (IUCLID), načinima osiguravanja povjerljivosti u pogledu registriranih kemikalija u okviru korejskog REACH-a, pretjerano složenim zahtjevima za potvrđivanje tvari koje su predmet istraživanja i razvoja, a koje se mogu izuzeti od registriranja te zahtjevima za godišnje izvješće uvoznikâ itd. S obzirom na zabrinutost koju su izrazili određeni korejski izvoznici, delegati EU-a obavijestili su korejske delegate o najnovijim informacijama u vezi s EU-ovom Uredbom o biocidnim proizvodima.

Odbor za zone vanjske proizvodnje (ZVP) na Korejskom poluotoku sastao se 7. rujna 2015. u Seoulu. Korejski delegati kratko su izvijestili o industrijskom kompleksu Gaeseong, među-korejskom tvorničkom parku smještenom u Sjevernoj Koreji. Odbor je osim toga dao sažetak rasprava s prethodnog sastanka Odbora. Nadalje, raspravljalo se o prijedlogu teksta koji je Koreja podnijela radi izmjene odredaba Sporazuma povezanih sa zonama vanjske proizvodnje (ZVP). Obje su strane prepoznale da je pitanje ZVP-a politički osjetljivo, ali su se dogovorile da će nastaviti raspravu na radnoj razini.

Odbor za trgovinu robom sastao se 8. rujna 2015. u Sejong Cityju. Taj je Odbor raspravljao o sveukupnoj provedbi Sporazuma nakon četiri godine te o načinu kako da se što više poduzeća koristi Sporazumom. Druga pitanja o kojima se raspravljalo uključivala su, među ostalim, nedavne regulatorne promjene u EU-u u području električnih i elektroničkih proizvoda, reviziju članka 4. (Aranžmani za prijelazno razdoblje) Priloga 2-B Sporazuma od strane Koreje radi prebacivanja proizvoda u jednostavnije programe certifikacije te daljnju regulatornu suradnju u području električnih i elektroničkih proizvoda. Raspravljalo se i o pitanjima u vezi s pristupom tržištu kozmetičke industrije EU-a, konkretno o korejskom elektroničkom sustavu razmjene podataka i odredbama koje se odnose na bescarinske trgovine u gradskim centrima. Osim toga, budući da nije bilo odbora ili radne skupine koji bi bili posebno posvećeni provedbi poglavlja o tržišnom natjecanju Sporazuma, raspravljalo se i o provedbi tog poglavlja, posebno u pogledu subvencija. Konačno, stranke su raspravljale i o pripremi Odbora za trgovinu.

Odbor za trgovinu i održivi razvoj sastao se 9. rujna 2015. u Seoulu. Stranke su razmijenile mišljenja o svojim politikama u području okoliša i rada. Te su rasprave detaljnije opisane u poglavlju 4. u nastavku.

Radna skupina za oznake zemljopisnog podrijetla sastala se dvaput u 2015. Prvi se sastanak održao u Seoulu 14. rujna 2015., a drugi 4. studenoga 2015. u Bruxellesu. Ostvaren je napredak u smislu novih oznaka zemljopisnog podrijetla koje će se dodati na popis zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla na temelju Sporazuma, a nastavile su se i rasprave o procesu koji vodi do njihova dodavanja. Stranke su na oba ta sastanka raspravljale i o primjeni određenih europskih oznaka zemljopisnog podrijetla na korejskom tržištu te određenih korejskih oznaka zemljopisnog podrijetla na tržištu EU-a.

Odbor za trgovinu uslugama, poslovni nastan i elektroničku trgovinu sastao se 24. rujna 2015. u Bruxellesu. Stranke su raspravljale i razmijenile informacije o provedbi Sporazuma u raznim područjima kao što su preispitivanje pravnog okvira za ulaganja, financijske usluge, posebno u smislu prijenosa i obrade financijskih informacija te logistike, zaštita osobnih podataka te poštanske i kurirske usluge, u vezi s kojima se raspravljalo o reviziji poštanskih načela i uslugama žurne dostave. Konačno, stranke su izvijestile jedna drugu o najnovijim informacijama u pogledu pregovora koje vode u područjima trgovine uslugama i ulaganja.

Istog dana, 24. prosinca 2015., **Radna skupina za sporazume o uzajamnom priznavanju za usluge** sastala se u Bruxellesu. Dvije su strane razmijenile stajališta o svojim inicijativama za sporazume o uzajamnom priznavanju za usluge s drugim zemljama i sagledale napredak u raspravama o takvom sporazumu između profesionalnih udruga u područjima inženjerskih i arhitektonskih usluga. Raspravljale su i o budućem radu u tim područjima i složile su se oko toga da bi profesionalne udruge trebalo i dalje poticati na suradnju.

Odbor za carinu sastao se 4. studenoga 2015. u Bruxellesu. Raspravljali su o mogućim izmjenama Sporazuma u području carine, npr. o prijedlogu EU-a da se izmijeni odredba o izravnom prijevozu i doda odredba o popravljenoj robi te o prijedlogu Koreje da se ukine članak 14. Protokola o pravilima o podrijetlu u pogledu izuzeća od carina ili njihova povrata. Raspravljalo se i o tehničkom ažuriranju pravila specifičnih za proizvode od HS2007 do HS2012, koje je zatražila Koreja. Nadalje, Odbor se osvrnuo na pitanja povezana s pravilima o podrijetlu, kao što su tumačenje primarnog sastojka osnove surimija, postupci provjere podrijetla i sustav ovlaštenih izvoznika. Stranke su raspravljale i o novim mjerama korejske

carinske službe o žurnim pošiljkama koje šalju pružatelji usluga žurne dostave i uzajamnoj administrativnoj pomoći u određenom predmetu.

Dijalog o intelektualnom vlasništvu održao se u Bruxellesu 5. studenoga 2015. Obje su stranke izvijestile o novostima u razvoju zakonodavstva i politike u području intelektualnog vlasništva, posebno u pogledu autorskih prava, patenata, žigova i provedbe. Delegati EU-a naglasili su važnost održavanja ravnoteže između nositelja prava na standardne osnovne patente i onih koji ih provode u području korejske politike tržišnog natjecanja. Nadalje su delegati EU-a izrazili zabrinutost zbog nepostojeće provedbe odredaba Sporazuma o pravima javnog izvođenja u očekivanju revizije korejskog Zakona o autorskim pravima te su naglasili gospodarsku važnost tog pitanja za EU i Koreju.

Odbor za trgovinu sastao se 15. rujna 2015. u Seoulu, neposredno prije sastanka na vrhu između EU-a i Koreje koji je održan istog dana. Njime su supredsjedali povjerenica za trgovinu Cecilia Malmström i korejski ministar za trgovinu, industriju i energetiku Yoon Sang-jick. Odbor je ocijenio razvoj bilateralne trgovine nakon četiri godine provedbe Sporazuma i stopu iskorištavanja povlastica od strane izvoznika obje strane. Korejski su delegati izrazili zabrinutost zbog svojeg trgovinskog deficita s EU-om, koji se povećao u četvrtoj godini provedbe Sporazuma. Iako je za to bilo mnogo razloga, među kojima i smanjena potražnja u EU-u, zbog te situacije korejskoj vladi nije bilo lako opravdati dobrobiti Sporazuma svojim domaćim dionicima.

Odbor za trgovinu raspravljao je i o mogućoj budućoj reviziji Sporazuma, posebno s obzirom na želju Koreje da u Sporazum uključi odredbe o zaštiti ulaganja i na zahtjev EU-a za izmjenu određenih odredaba, kao što je odredba o izravnom prijevozu. Obje su se strane složile da će početi istraživati mogućnost paketa izmjena Sporazuma, uzimajući u obzir interese i osjetljive točke obaju stranaka.

Osim toga, obje su stranke izrazile zabrinutost u vezi s provedbom sporazuma ili pristupa tržištu općenito, posebno u područjima sanitarnih i fitosanitarnih mjera, tehničkih prepreka trgovanju i prava intelektualnog vlasništva te su specijalizirane odbore i radne skupine uputile da nastave tražiti rješenja za probleme obaju stranaka.

Konačno, **na sastanku na vrhu između EU-a i Koreje**, koji je održan u Seoulu nakon sastanka Odbora za trgovinu 15. rujna 2015., predstavnici obaju stranaka još su jednom naglasili koliko su puna provedba Sporazuma i povećanje obujma trgovine između Koreje i EU-a važni kako bi obje strane mogle podjednako uživati očekivane koristi Sporazuma. Oni su nadalje pozvali svoje dužnosnike odgovorne za trgovinu da osiguraju opipljive rezultate u vezi s pitanjima koja se odnose na provedbu Sporazuma i dogovorili su se da će istraživati načine na koje bi mogli poboljšati standarde za ulaganje, istovremeno nastavljajući rasprave o drugim mogućnostima poboljšanja Sporazuma.

4. PROVEDBA 13. POGLAVLJA SPORAZUMA KOJE SE ODNOSI NA TRGOVINU I ODRŽIVI RAZVOJ

Kao što je prethodno navedeno, četvrti sastanak Odbora za trgovinu i održivi razvoj održan je u Seoulu 9. rujna 2015.

U skladu s dobro uhodanom praksom utvrđenom na prethodnim sastancima, supredsjedatelji Foruma civilnog društva (CSF) izvijestili su Odbor za trgovinu i održivi razvoj o radu domaćih savjetodavnih skupina od prošlog sastanka Odbora.

Dio posvećen okolišu uključivao je prezentaciju korejskih delegata o društvu koje reciklira, glavnoj komponenti korejske politike u području okoliša, uključujući najnovije informacije o napretku koji je nedavno ostvaren u vezi sa Zakonom o promicanju prijelaza na društvo temeljeno na cirkuliranju resursa, koji će stupiti na snagu 2017. Stranke su razgovarale i o nezakonitoj sječi šuma, pri čemu je EU izrazio spremnost na suradnju s Korejom kako bi se odredili najbolji načini da se zaustavi uvoz i trgovanje nezakonito posječenim drvom i od njega dobivenim proizvodima. Koreja je izvijestila o svojem prijedlogu zakona koji bi se bavio trgovinom nezakonito posječenim drvom i proizvodima od drva. Osim toga stranke su razgovarale o stanju procesa ratifikacije Minamatske konvencije o živi.

Dijelu koji se odnosi na politiku rada prethodilo je izlaganje Međunarodne organizacije rada (ILO) o napretku provedbe ILO-ove Konvencije br. 111 i iskustvima stečenima tijekom procesa rješavanja problema u usklađivanju.

Pitanja u području rada o kojima se raspravljalo uključivala su obveze na temelju članka 13.4. Sporazuma koje se odnose na poštovanje, promicanje i provedbu temeljnih načela i prava ILO-a u zakonima i praksama i na učinkovitu provedbu konvencija ILO-a koje su stranke ratificirale te na kontinuirano ulaganje napora u ratifikaciju temeljnih ILO-ovih konvencija i drugih konvencija koje je ILO klasificirao kao „ažurirane”. Stranke su se međusobno izvijestile o naporima koji se ulažu u smjeru ratifikacije i konkretne provedbe temeljnih, prioritetnih i drugih ažuriranih konvencija ILO-a te o koracima poduzetima u području politike tržišta rada koji mogu imati učinak na trgovinu i/ili ulaganja.

EU je pozvao Koreju da požuri proces ratifikacije temeljnih konvencija ILO-a koje još nije ratificirala, osobito onih koje se odnose na prisilni rad, slobodu udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje. Korejska je strana pristala na to da prije sljedećeg sastanka Odbora za trgovinu i održivi razvoj i Foruma civilnog društva dostavi dokumente u kojima će izložiti dodatne konkretne korake koje namjerava poduzeti kako bi uklonila preostale prepreke ratifikaciji osnovnih konvencija ILO-a.

U pogledu suradnje na temelju Priloga 13. Sporazuma, a nastavno na izlaganje ILO-a, stranke su se dogovorile da će, u cilju promicanja obveza koje su temeljem Sporazuma preuzele u području rada, pokrenuti projekt u okviru instrumenta za partnerstvo čija je svrha ocijeniti provedbu ILO-ove Konvencije br. 111 o nediskriminaciji pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja kako bi se dobila jasnija slika o stanju provedbe u Koreji i državama članicama EU-a te kako bi se identificirale prepreke, stečena iskustva i najbolje prakse, a time postigla i veća usklađenost. Stranke su također raspravljale o obvezama koje su preuzele u pogledu odgovornog poslovanja te o mogućem pokretanju projekta o društvenoj odgovornosti poduzeća u okviru instrumenta za partnerstvo. Konačno, stranke su razgovarale o napretku koji je nedavno postignut u tekućim pregovorima o Sporazumu o ekološkim dobrima i o njihovoj suradnji u tom smislu.

Odbor je potvrdio da je iz ambicioznog poglavlja Sporazuma koje se odnosi na trgovinu i održivi razvoj vidljivo koliku važnost obje stranke pridaju krovnom cilju održivog razvoja, a to se mora odraziti i u njegovoj provedbi – u duhu i slovu.

Forum civilnog društva održao je svoj četvrti sastanak 10. rujna 2015. u Seoulu. Sastanku je prethodila radionica o pitanjima na temu rada, održana 9. rujna 2015., popraćena raspravom o ugovorima na određeno vrijeme i minimalnim plaćama.

Forum civilnog društva počeo je tako što su supredsjedatelji Odbora za trgovinu i održivi razvoj kratko izvijestili o rezultatima rasprava u kojima su sudjelovali dan ranije i članovima Foruma iznijeli svoje prijedloge u vezi s područjima kojima bi se Forum u budućnosti trebao pozabaviti i koje bi trebao analizirati. Nakon toga slijedila je rasprava o standardima rada, društvenoj odgovornosti poduzeća, doprinosu civilnog društva klimatskoj politici i programu daljnjeg rada domaćih savjetodavnih skupina i Foruma.

5. ZAKLJUČAK

Na temelju više od četiri godine provedbe može se zaključiti da je Sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Koreje funkcionirao vrlo dobro. U četvrtoj godini provedbe Sporazuma izvoz robe iz EU-a u Koreju povećao se za 55 % u usporedbi s razdobljem od 12 mjeseci prije stupanja na snagu Sporazuma. Istovremeno se i izvoz iz Koreje povećao, iako manje od izvoza iz EU-a. Slabiji izvoz robe iz Koreje mora se tumačiti u kontekstu smanjene potražnje u EU-u do koje je došlo zbog financijske krize. Međutim, kada je riječ o razvoju bilateralne trgovine robom koja je potpuno ili djelomično liberalizirana Sporazumom, situacija se čini povoljnijom i za Koreju, s povećanjem izvoza u EU od 35 % za potpuno liberaliziranu robu odnosno od 64 % za djelomično liberaliziranu robu.

Na strani EU-a izvoz potpuno i djelomično liberalizirane robe također se povećao više od ukupnog izvoza, s povećanjem od 57 % za potpuno liberaliziranu robu i 71 % za djelomično liberaliziranu robu.

U 2014. se udio trgovine uslugama u izvozu iz EU-a u Koreju povećao za 11 % u odnosu na 2013., dok se taj isti udio u uvozu iz Koreje u EU povećao za 4 %. Tijekom istog razdoblja vrijednost bilateralnih izravnih stranih ulaganja povećala se za 35 %.

Da bi obje strane mogle uživati očekivane koristi Sporazuma, i dalje je od ključne važnosti njegova puna provedba. Još su uvijek prisutni određeni problemi u provedbi i bilateralnoj trgovini. Na primjer, pretjerano složeni postupci odobravanja u sektoru sanitarnih i fitosanitarnih mjera prepreka su posebno izvozu govedine i svinjetine iz EU-a. Poteškoća s provedbom bilo je i u području prava intelektualnog vlasništva, posebno u vezi s pravima javnog izvođenja i oznakama zemljopisnog podrijetla, te u području trgovine i održivog razvoja, gdje je potrebno požuriti proces ratifikacije temeljnih ILO-ovih konvencija.

U tom će području specijalizirani odbori i radne skupine za provedbu Sporazuma nastaviti održavati rasprave i tražiti rješenja za probleme provedbe i pristupa tržištu, u cilju postizanja konkretnih rezultata. Ta su se provedbena tijela isto tako pokazala vrlo korisnim forumima za raspravu o sadašnjem i budućem razvoju regulative te o područjima zajedničkog rada u budućnosti.

Konačno, kako je odlučeno na Odboru za trgovinu u rujnu 2015., EU i Koreja nastavit će svoje rasprave o paketu izmjena Sporazuma s ciljem postizanja uravnoteženog i sporazumnog rješenja.